Si non peccassem, quid tu concedere posses?
Materiam venia sors tibi nostra parat.

Convertantur igitur & resipiscant, & tu misereberis eorum. Nam *flectitur iratus prece rogante Deus.* Adsit igitur tua infinita bonitas, assistat tua immensa pietas, astet & tua inscrutabilis benignitas, & miserere mei, & miserere populi tui. Recordare amplexuum tuorum, & osculorum, meque miserabilem, sed proh dolor nulli, nisi tibi soli miserandam, digneris auscultare, qui forsan *hoc in luctuoso tempore* oblitus es misericordiarum tuarum, qui semper misereri consuevisti. Expande ergo gremium, aperi sinum, & ad præfata respondere dignare, & modo, quocunque volueris, me consolari non desistas. Nemo namque te præter, poterit mihi consolationes innectere, quæ desperationis laqueo gravissime sum immersa.

LIBER SECUNDUS.

SOLATIA CHRISTI

De spe, infandi illius in Ecclesia schismatis per SIGISMUNDUM IMPERATOREM extinguendi.

METRUM PRIMUM.

Christus solatur Ecclesiam communi fatorum exemplo, quod, uti pericula & infortunia multis sæpe contingant, ita & cum sereniori fortuna eadem mox permutentur.

SIste modum, siste. *Nec enim fortuna querenda*
Improba. Nec tibi sola patet. Aliis sua tela
Immittit dira. *Reliquorum cernito casus,*
Mitius ista feres. Medææ tristia vertas.
Quam dolor, hinc & amor, docuerunt cædere natos.
Per varios casus, per multa pericula, vita
Labitur humana, per tot discrimina currens.
Vincit nunc *victor*, tunc *victus.* Sors dat utrumque.
Victoresque cadunt. Sic *spes bona* vincere præstat.
Spes bona dat vires. Sit spes in pectore firma.
Degeneres animos timor arguit, spes bona firmat.
Et *fortuna vices commutat.* Nunc mala surgit,
Crasque cadet. Forsan miseros meliora sequentur.
Magnanimis magna, *timidis* brevis addita virtus.
Invida fata piis, perversis sors bona crescit.
Adde *moramque brevem.* Credas, *mala cuncta ministrat*
Impetus. Expecta, cernes sortem variari.
Magna ruunt, tenues excrescunt, quæ virga fit arbor.
Hinc tibi pone modum, sub primo limite siste.
Supprime, dum nova sunt, magni mala semina morbi.
Tempora dant vires, mora vires crescere fecit.

* * *

METRUM SECUNDUM.

In memoriam Ecclesiæ revocantur pristina in antiquis malis solatia.

MUlta fuêre tibi *solatia*, cantica multa,
Carmina lætitiæ florentis plura fuêre,
Tempore præterito. Cœlesti flamine plena
Gaudia, perennis de fonte fluentia vitæ,
Læta chorea chori, roseis falerata coronis,
In nostris pâtuere locis super omnia pulchris.

* * *

METRUM TERTIUM.

Per SIGISMUNDUM IMPERATOREM dissidia illa in Ecclesia iri compositum, læta voce promittitur.

ETsi forte sata sevit mala perfidus hostis,
Ex quibus excrevit fructus cum semine falsus:
Omne tamen sparsum solido portabitur antro,
Et luet ex merito, falsus qui semina falsa
Sevit, & induxit, percusso pectore falso.
Nec validum dirumque putes tam schisma patere,
Quod nullo valeat divelli posse potente.
Sæpe fit, ut molle durum compescat & arctet.
Vomer humo teritur, lapis undâ, pollice gemma,
Et lupus atque leo muscarum fit cibus, atque
Sic formicarum fit & ursus sumtus & esca.
Mittam non magnum, sed *mitem*, quem velut agnum
Accipies, REGEM, lætans, sed jure regentem.
Hic te salvabit, & mira pace beabit.
Hunc in processu nosces super omnia posse
Per me perficere, quæ dudum cœpta fuere.
Et nova tunc summo redolentia gaudia flore
Cernes lætanter, plene cessante dolore.
Tunc cum virginibus roseis tu fulta coronis,
Junctis & reliquis præcedes digna colonis.

PROSA LIBRI SECUNDI.

Solatia CHRISTI illustrans.

DISTINCTIO I.

Ex Adami lapsu fons omnis mali derivatur. Ex Christi redemtione omnis salutis principium repetitur. Quam verò sub tribus Pontificibus tunc dissidentibus Ecclesia Christi passa sit injuriam, pingitur exemplo Caini Abelem occidentis, & Synagoga Judaica Ecclesiam Christi persequentis.

AUdi filia, & vide, & inclina aurem tuam, & obliviscere populum tuum, & domum patris tui, & concupiscet Rex decorem tuum. Hæc tibi pro solatio, quæ dolori gravissimo succumbis. Adjicio, miserens status tui lacrymabilis, cui subdita ac immersa probaris, condolens infirmitati tuæ, quæ quasi desperationis laqueo innodaris. Paulatim igitur ad opus consolationis exsurgens, quantopere potero, te consolabor. Audi ergo filia, & vide, & inclina aurem tuam. Tu es unica sponsa mea, filia unica, atque præ cæteris filiabus amantissima. Audi ergo, filia, patris in solio residens, candor lucis æternæ, speculum sine macula, Deique majestatis imago.

Tanto fueram divino Deitatis radio clarificatus, ut non rapinam, sed naturam arbitrarer me patri similem, cum quo præsens aderam stellcum fabricans olympum, mirando decore politum. Trifariam etiam in novem sanctorum beatorumque spirituum ordines condistinctam edidi hierarchiam. Et post tam admirandam in singulis cœlestis atque aëreæ naturæ stricturam, irrationalem, humanamque formavi plasmaturam. Statuens *hominem*, quem Deiformem plasmavi, in locum amœnitate conspicua refertum, cui florum rosarumque præbui solatia, fontium etiam tribuens claritatem. Intus vero & exterius dulcedine decoravi hominem illum mirabili, quem ad mei ipsius Deiformem imaginem conformavi.

Lapsus Adami. Qui tamen ad hæc omnia *ingratus*, pomo, cujus esum, ut ejus probarem obedientiam, inhibui, cecidit, & lapsus est. Ob cujus enormem, frivolamque pertinaciam, ignominiosamque piaculi sui excusationem, tumidamve sceleris illius impietatem, ejeci miseram, quam beatam plasmavi creaturam, è tantæ suavitatis atque decoris horto rosifero. Atque deinceps proles, ab ipso procreata, vitiosa facta est propter ejusdem inobedientiam, & multis innixa sceleribus se sæpius à me avertentio pertinaciter peccavit.

Considerans igitur, tantæ fœditati nullam posse succurrere creaturam, de cœlo descendi stelligero, ex intemerata virgine carnem assumens. *Natuique* mundo visibiliter te sponsam in figura præelegi, in synagoga quondam figuratam, quæ me corona spinea ludibrio coronavit, quam & tunc sprevi, te in sponsam eligendo. Te quoque sub Sathanæ constitutam potestate illi eripui, & te duxi sponsam meam, oblitus populi tui Hebræi, domusque patris tui. Atque ut te servarem illibatam, *XXXIII. annis* summopere summaq; diligentia laboravi. *Christi redemptio.*

Tu es igitur una columba mea, una dilecta mea, quam concupisco, quamque præcæteris Reginam mihi associo. Nam Vasti Regina superba repudiata, te Ester, radiosam atque formosissimam elegi.

Obliviscere igitur populum tuum. qui te unire deberet, & schismate pessimo maculavit. Filii tui te macularunt, te infamaverunt, teque juxta iter ambulantium scandalum posuerunt, & in omnibus gentibus per mundi climata viventibus opprobrium fecerunt. Populus vipereus propriam *Schisma Ecclesiæ ex ipsis est Christianis.*

am interemit matrem. Serpentina soboles genitricem suam interfecit.

Obliviscere hunc populum, sed non ad *pœnam*. Luat ipse, quam luere debet. Nam, ut ait Poëta:

Nec enim lex justior ulla,
Quam necis artificem arte perire sua.

Pœna turbarũ.

Pereat *schismaticus populus*, schismatis inventor; Erret, qui errorem posuit: Interficiatur, qui interemit. Obliviscere & domum patris tui. Hæc domus *Hebræus* est *populus*, qui tui à longo tempore oblitus est. Hanc obliviscere, domum *synagogæ*, congregationemque virginum fatuarum. Ecce populus tuas populus *schismaticus* est, à tuis promotus doctrinis, qui errorum tumore stimulatus te sanctam, te formosam, te matrem speciosam impiè dereliquit, atque alios fecit errare & à veritatis via declinare. Ecce domum patris tui, aspice *synagogam*, quæ non modo te sed & me aspernata est, illudens me in vita pariter & in morte, etiam usque in diem hodiernum.

Christiani Judæis similes.

Est & alia secta, à tuis semota laribus, quæ multifarias sententias multiplicibus intenta rationibus æmulatur. Hæc est, quæ Deos Deasque veneratur & colit. Nunc Saturno sacra, nunc Jovi sacrificia, nunc Junoni, nunc Floræ, cæterisque Diis & Deabus divinos imponunt honores. Enimvero quædam istarum *à Cain*, nonnullæ ab *Abel* ortum habuerunt.

Illa, certissime scias, serenissima *fides*, quæ in Deum verum, unumque & unicum credidit: Quæ me pro humano genere incarnandum, atque postremo occidendum, firmissima fide tenuit, *ab Abel* sumsit initium. Quod sic omnes *patres* veteris legis crediderunt, similiter & *Prophetæ*. Hanc fidem habuit Adam, habuit Abel, habuit & Abraham, cæterique omnes viri sancti, sive circumcisi, sive incircumcisi, qui per me salvati sunt, habuerunt. Nam & eo tempore, quo Abel vitam animalem agebat in terris, ego ipse caput ejus extiti, cæterorumque sanctorum. Etiam secundum humanitatem, non simpliciter existentem sed creditam, me quoque hi crediderunt Deo simillimum, charismatibus repletum. Idcirco per hanc fidem aliquid in eos de similitudine fluxit de me, volueruntque hoc modo similari, & assimilati sunt sancti fideles incorrupti.

Fides Abelis.

Patrum, Prophetarum.

Qua ex re collige, quod ab Abel justo usque in diem præsentem, futurumque judicium, quod obtulit mihi pater meus, tu sponsa mea, una domus, una anima, unum corpus, unusque panis, & es, & vocaris.

Ea vero secta profana, quæ in me nec credidit, neque credit aut credet, à Cain ortum habet, infideli, hæretico, insano & desperato, quæ sibi ipsi sufficiens me contemnit, sui ipsius amore confirmata.

Distinctio II.

Ecclesiæ & adversantium aut illam distrahentium contraria indoles magis illustratur, Abelis & Caini figuris clarius explicatis.

Proposuisti igitur argumentum, probatura, te ipsam non ab Abel sed à Cain assumsisse radicem. Noveris, te non recte argutiarum tractasse fundamenta. In Cain hoc cognosce, qui prior natus est homo pessimus, quam Abel justus. Quia in Adam totius humani generis massa jure damnata est. Et quando aliquis ex ea nascitur vas in honorem, hoc non pervenit ex natura, sed ex mei vocantis misericordia.

Ecce quam dispar duorum fratrum vita fuerit, unus pessimus, videlicet *Cain*, alter optimus, scilicet *Abel*. In Cain, adverte, sævire cœpit in sanctos reproborum malitia.

In Abel vero proficere cœpit *sanctorum vita & patientia*. Abel namque vir sanctus & simplex, in pastu ovium occupatus, de pecoribus gregis gratum Deo obtulit holocaustum. Persecutionem

Abel patientiæ imago.

nem fratris patienter sustinuit, non ob aliud, nisi quod ille bonus erat & alter malus.

Unde & *in Abele* passionis meæ figura præcessit. Atque in eodem, tu sponsa mihi dilectissima, tribulari & pati cœpisti, quæ in unoquoque justo passiones tribulationesve pati non desistis, & usque in finem mundi patieris. Cain ergo Abel persequitur, quandocunque tu in tuis membris affligeris aut tribularis. Nam tu passionibus dedita es atque subjecta, ita, ut te Cain malitia semper insequatur. *Abel esse renuit, in quem Cain malitiam non exercet.* Quapropter bene ipsum Cain raptorem & avarum & destructorem nominasti. Hinc est, quod in tota prole Cain & Abel multi mali & multi boni inveniantur.

Cain persecutorũ avus.

Proles Abel spiritualis est, qui secundum carnem prolem non habuit. Unde & in principio seminationis fidei meæ tyranni Reges sanguinem martyrum diabolico furore fuderunt, idola vana colentes. Ad quorum cultum ipsos sanctos multis flagellis incitarunt.

Unde, *quot* pertuleris *persecutiones*, recensere nimis esset longum, cum fuerint multæ. Computantur tamen XII à quibusdam, ab aliis X. secundum X Ægypti plagas. *Primam* computant à Nerone, *secundam* à Domitiano, à Trajano *tertiam*, *quartam* ab Antonino, à Severo *quintam*, *sextam* à Maximino, à Decio *septimam*, *octavam* à Valeriano, ab Aureliano *nonam*, *decimam* à Diocletiano.

Persecutiones Ecclesiæ.

Sed revera plures fuerunt. Nam & illa persecutio computanda est, qua cruci affixus sum. Hinc & ante tempora Neronis tu passa es tribulationes multas. Nam & tunc *Stephanus lapidatus* est, frater Johannis *Jacobus* gladio vitam finivit. Apostolus etiam *Petrus*, ut occideretur, incarceratus est, & cætera multa, quæ omnia enumerare longum esset. Nonne & *Julianum* te persecutum tyrannide pessima certissimum est? Posterius etiam *Valens*, Valentiniani frater, Arrianus, per orientis partes magna persecutione vastavit te sponsam meam. Ex qua re non æstimo definiendum numerum persecutionum tuarum, quibus te exerceri oportet.

Christus crucifixus.

Stephanus. Jacobus, Cæsi. Petrus, tortus. Julianus.

Valens. persecutorũ.

Persecutionum non est numerus.

Amplius, quot & quantos diabolus moverit *hæreticos*, qui sub Christiano vocabulo tibi resisterent, quot etiam pestifera atq; mortifera evomuerit dogmata, mundũ noscitur per universum.

Hæretici.

Fuisti igitur *à Cain* continua, ut tribulationes patereris per filios ejus, ex illa pessima radice succedentes. Sed *in Abel* innocens & patiens ab hostibus multis afflicta semper extitisti. Et illos inter filios multos reformasti viros sanctos, bonos & justos.

Sed quod in contrarium adduxisti veritatis testem, qui ait: *Omnes declinaverunt, similiter inutiles facti sunt, non est, qui faciat bonum, non est usque ad unum:* Hoc verissime de filiis hominum dictum est. Unde ut allegasti, dixit Propheta: *Dominus de cœlo prospexit super filios hominum, ut videat, an sit intelligens, aut requirens Deum.* Sacra pagina testis est, quod filii hominum peccatores declamantur, dicente scriptura: *Videntes filii Dei filias hominum, quod essent pulchræ &c.* Et revera illa est linea peccatorum à Cain descendentium, qui natura inutiles facti sunt, & ex eis non erat qui faceret bonum, nisi gratia mea corda illorum illuminante, ut, quod negavit natura, conferret gratia. *Natura* igitur omnes declinaverunt, & non est usque ad unum, qui bonum faciat.

Naturâ omnes corrupti.

Multi tamen sunt atque fuerunt filii Dei, quos non natura, sed *gratia* bonos fecit. Nemo enim bonus nisi solus Deus. Primum dat natura, quod nemo bonus ex indita natura sua: Sed quod sint multi boni, confert hoc gratia mea. Secundum verò non humanæ, sed divinæ naturæ proprium est, esse videlicet ex se bonum quoddam, non simplex bonum sed infinitum atque interminum, dans omni creato, quod continet bonitatis.

Gratiâ Dei supersunt boni.

Ex his igitur me tibi respondisse noverim ad id, quod primo proponere tanta diligentia studuisti. *Non est enim malum, pati malum: Sed malum facere, peccato carere non potest.*

Quid malum?

Omnes

Omnes ergo, qui me persequuntur, ex radice illa pessimi Cain processere. Cujus ut progenies à facie tolleretur altissimi, tota ejus soboles in diluvio est absorpta.

Et qui persecutiones propter justitiam patiuntur, ex optimi & innocentis viri Abel, virginis, primi martyris & sacerdotis progenie genus spiritualiter contraxerunt.

DISTINCTIO III.

Ecclesiam manere Christi Ecclesiam, etiamsi nullus existat Papa, demonstratur: Imo nec duos vel tres Papas simul existentes obstare, quo minus Ecclesia maneat Christi Ecclesia. Papam posse vel sponte Papatu cedere vel removeri.

NOsse te, velim, me ad hoc nisibus elaborare totis, ut tuis postquam satisfecero argumentis, etiam rei, quam intendis, satagere sufficiam. Perpendo namque, te notasse periculosum hoc & *flebile schisma*, quod *temporibus jam multis* elapsis me sponsum tuum, teque sponsam mihi dilectissimam maculavit. Unde te æstimo scire, sed si nescieris, te non ignoraturam exopto, si aliquando casus emerserit, me in hoc militanti regno, in quo mihi te sponsam prælegi, *non habere vicarium*, vel ex tui persecutione, seu alio quocunque modo ejus affuerit carentia, ob hoc te non esse non sponsam meam dilectissimam, cui fidelissime adhæreo, & semper inhærebo. Sicuti contigit sub iniquorum hominum persecutione tyrannica, *Diocletiani* videlicet & *Maximiani*.

Ecclesia potest carere Pontifice.

Diocletiani crudelitas.

Hujus namque *Diocletiani* imperii anno XIX, dum tu prosperis incrementis per orbem terrarum ubique fuisses dilatata, propositum est edictum, ut cunctæ, quæ in orbe erant Ecclesiæ usque ad solum dissiparentur, & Sacræ Scripturæ ubique igni tradereutur, omnesque, qui Ecclesiis præerant, in vinculis ponerentur, ac demum exquisitis suppliciis immolare cogerentur. Rapiebantur enim omnes Ecclesiarum principes, & sancti clerici, nec non cum eis nobiles & ignobiles multi. Brevi etiam post tempore fœminæ & pueri, ita ut præ compeditorum multitudine carceres æstuarent. Hujus enim tempore tanta invaluit dira & crudelis persecutio, ut intra XXX dies XVII millia hominum, promiscui sexus per diversas provincias martyrio coronarentur. Ea tempestate sedit *Marcellinus Papa* Romæ, natione *Romanus*, qui annis octo rexit Ecclesiam. Qui ductus, ut sacrificaret idolis, thurificavit, ne moreretur in corpore. Sed ne corpore moreretur, eum *metus* corporalis occidit in anima. Sed post paucos dies pœnitentia ductus, anima reviviscente, capite truncatus est. Post cujus martyrium *cessavit pontificatus annos septem*, menses sex & dies viginti quinque, *Diocletiano* Christianos persequente.

Marcellinus Papa.

Pontificatus cessavit.

Ecce, audisti, *vacasse sedem* vicarii mei. Audisti, te vacasse pastore tuo, o dulcissima sponsa. Audisti tunc *nullum fuisse, qui locum Petri tenens* in beata Petri sede resideret. Neque imaginari te volo, illo te tempore eodemq; momento meam non fuisse sponsam, meque tuum non extitisse sponsum. Nam & beata *Petri cathedra plerumque*, prout nosti, *pastore vacavit*. Imo & ipsa eadem, quam & sponsam meam nomino, quæ tu ipsa es, quam Ecclesiam voco, sponsa mea, sæpissime vacasti, nec propter hoc quisquam autumet, te non mansisse sponsam meam. Sufficeret namque unus justus, etsi omnes cæteri essent hæretici, ut & ego sponsus tuus semper & essem & remanerem. Et jam olim in mea matre benedicta fides tota remanserat, cum discipuli mei omnes à te recessissent. Jam etiam, à tempore, quo *BALTHASAR*, qui fuit *JOHANNES XXIII*, & *GREGORIUS XII.* *resignarunt*, tu remansisti unica & una sponsa mea.

Vacante sede Ecclesia manet Ecclesia.

Pontifices resignarunt in Concilio Const.

Non igitur sponsum perdidisti, si mei ex parte vicarium, id est, *Papam*

non habeat, qui administranda administret, & reliqua, quæ ad ipsum facienda pertinent, exequatur.

Duo vel tres Pontifices Ecclesiæ unitati non obstant.

Ex eodem cognosce fundamento, si *duo* fuerint *aut tres summi Apostolatus culmine fungentes*, te ob eorum pertinaciam aut præsumtionem non esse biviram aut triviram reputandam. Non, inquam, illi sunt sponsi tui censendi, cum ego solus & unicus sim ille, cui tu nupsisti, inseparabiliter mihi fidem servando, & ego eandem tibi integerrime reservabo. Vicarius namque unus constituitur; qui non puri hominis, sed mei, qui verus Deus sum, vicem gerit in terris, cui autoritatem non humanam, sed divinam contuli ligandi atque solvendi omnia, quæ in cœlis aut in terris sunt. In quo quidem vicario meo plenitudo potestatis tuæ ita residet, ut etiam ipse possit à tuo matrimonio separari, & tu poteris eidem libellum dare repudii, quem ego tibi aut tu mihi dare non valebis ullo modo.

Christus solus caput Ecclesiæ.

Pontifex potest abesse aut removeri, aut resignare.

Poterit enim *Papa resignare* summo pontificio. Nam *Cælestinus* resignavit. *Potest deponi*; potest degradari. Sicuti nostris jam contigit temporibus, ut inferius plenius ostendetur. Neque plures vicarios habere quam unum debeo, qui Petrum Apostolorum principem solum & unicum constitui super plebem meam. Cum vero plures fuerint, scito evidentissime, te divisam. Nec ob hoc bigamus aut trigamus a te volo nuncupari, cum tu sis sola & unica, quam ego duxi, neque tu alicui præter me inseparabiliter nupsisti, sed alii, etsi tres aut quatuor fuerint, à te potuerunt separari, aut per resignationem, aut alio modo, qui per eos, quorum interest, canonice & juste poterit inveniri.

Cælestinus Papa.

Christo soli nupsit Ecclesia.

DISTINCTIO IV.

Ecclesiam esse & manere Christi Ecclesiam, etiamsi nullus Papa existat, confirmatur!

Inter tres Pontifices quis verus dubium.

QVæris etiam inter alia, quæ pars sit, sponsa, tua, aut JOHANNIS, aut unius alterius, vel duorum, aut omnium, aut quis eorum meus sit verus Vicarius. Nunc tibi respondendum censeo. Secretum namque tibi nunc est, nec explanabo, scies autem postea. *Romanam* tamen *sedem* cæteris nolo quod ambigas *præponendam.*

Conjectura difficiles.

Paschasius.

Est igitur, ut exemplum capias, non leve quid, de hujusmodi re grandi aliquid *conjectare.* Nonne legisti, *Paschasium*, miræ sanctitatis virum, in purgatorio gravissime punitum, quod parti Laurentii in summum Pontificem electi consensit, quem Symmacho prætulit, quem tamen Ecclesia summum decrevit Pontificem. *Tacendum* igitur ad hoc puto *securius, quam aliquid inconsulte definire.*

Tacere securius.

Sed certissime scias, ut etiam superius declaravi, *universitatem sanctorum fidelium, & justorum virorum atque fœminarum sancte viventium, verissime esse sponsam meam: Dato, quod nullus sit vicarius meus hic in terris.* A qua quidem universitate sanctorum separari non potero, nec eidem libellum repudii dare possum. Quapropter his breviter pertransitis ad alia properabo responsurus.

Ecclesia absque Pontifice.

DISTINCTIO V.

Publicorum illorum in Ecclesia malorum causæ commemorantur. Justo Dei judicio, ob Præsidum quoque Ecclesiæ peccata, plebem unà cum Magnatibus disidiis illis publicis jactari.

Causa malorum quærenda

SEd cum ista ad præsens reliquero indiscussa, venio ad id, quod subjunxisti, petens, qua de causa te tam dilectam jam dudum & usq; ad tempus, quod nunc præsto est, permiserim lacerari. Cur tunicam inconsutilem scindi perpetiar, quam dividi non volebam. *Cur* corpus meum *à corruptio-*

ruptione atque seductione non præservaverim?

Convulsio Ecclesiæ ante Concilium Const.

Revera quæstio hæc magna est. *Scissura* enim, ut tu objecisti, clarissima est, quam neque ego negare volo, cum me cernente atque perspiciente ista facta sint, tanto etiam tempore prorogata, ut ab initio mundi tum dira tamque diuturna inter nostros non fuerit *divisio*, quæ tanto jam tempore invaluit, ut finem tu desperes execrabile hoc *schisma* aliquando habiturum.

Causæ multæ.

Volo igitur tibi aliquas subjungere *causas*, quare hoc flebile luctuosumque *schisma* tibi sit immissum, *toti Christianitati perniciosum*, multarumque animarum damnativum. Veritati igitur studens, similiter & brevitati, quæ ad præsens occurrunt, edisseram *causas*, & ut ipsas humiliter attendas, & gratanter suscipias, cordialiter te exoro.

Nosti namque, non modo currenti tempore, sed & prioribus momentis, priscisve lapsis ævis, aliquando *populum propter eorum Regem flagellatum.*

Peccata Regum. Davidis.

Ut propter David Regis peccatum Angelus multos cædebat homines, donec Rex ipse misericordiam meam implorans lamentabiliter mihi supplicando diceret: *Converte oro, Domine, gladium furoremq; tuum contra me. Populus enim iste quid fecit? Non perpetrarunt oves istæ peccatum aliquod, propter quod tam dira sustineret flagella. Ego*, inquit *sum, qui peccavi, vertatur obsecro manus tua contra me, & contra domum patris mei, qui peccavi peccato magno. Superbia enim me servum tuum contra te erexit.* Et post multorum millium plagam quievi percutere, & placatus sum, misertus afflictionis populi tam graviter occidendi.

Principum. Episcoporum.

Et tu quid miraris, quid multum anxiaris, quidve turbaris, si propter sceleratos *principes*, tam *spirituales*, quam temporales, iram meam in orbem transfudi terrarum, ut non tantum vulgus vario pollutum errore, multisque facinoribus subditum, decrescente omnium charitate, ferierim, & feriam, sed etiam principes & prælatos eorum una cum illis communi plaga percutiam atque percusserim. Populus revera ille David Regis, quod peccaverit Rex ipse, ignorabat. Sed populus meus iste, tuusque mundum sparsus per universum, quantis malis, quot criminibus, quot sceleribus implicatus sit, neminem puto nescire, nisi qui ab hac vita semper exulavit, vel ad inferos descendens, vel visens jam cœlica regna.

Achior.

Legisse etiam te non dubito, quomodo *propter peccatum Achior filii Coræ* plebs *Israelitica* in manibus hostium tradita sit, qui tamen ab illo illius peccato immunis erat. Amplius & puniuntur animalia rationis expertia. Ut propter peccata *Amalechitarum*, animalia eorum à Saule mandata sunt occidenda. Peccato etiam *Ægyptiorum* possessiones insensibiles grandini traditæ sunt, & primogenita atque jumenta morte consumta sunt. Unde claret non solum irrationalia sed etiam insensibilia, quæ à peccato sunt immunia, aliorum luisse scelera atque sublevasse peccata.

Amalekitanum. Ægyptiorum.

Inferiorum.

Cæterum *propter peccata minorum* etiam *majores puniti* sunt. Nam propter *Israëlitarum* peccatum arca Domini Philistæis tradita est. Similiter & Prophetæ.

Prælatorum.

Peccata etiam *prælatorum* flagellata legimus, cum suos, quos deberent, non corripiunt subditos. Unde eo modo propter *peccata filiorum Eli* populus corruit in manus Philistinorum. Nam revera pro meritis prælatorum depravatur vita subditorum.

Eli.

Pœnæ variæ.

Et sic nunc *propter peccata prælatorum*, nunc *subditorum delicta*, prælati simul & subditi puniuntur. Nunc puniuntur, qui puniri meruerunt; Nunc puniuntur etiam, qui puniri non meruerunt. Ut communitas propter unius delictum excommunicatione percellitur, quæ tamen nec auxilium, nec consilium dedit causæ, propter quam omnes puniuntur. Sunt etiam *parvuli Sodomorum* puniti cum parentibus, qui tamen peccare non valuerunt. Item punitur & *justus pro injusto*, ut patet XXIV. *q.* 1. *Non turbatur.* Nam *non turbatur navis quæ Petrum habet, turbatur quæ Judam habet.* Legimus enim *Marc. IV.* quod ante Domini passionem, cum discipuli essent in navi, fa-

Insontes etiam plectuntur.

ctus

ctus est motus magnus & ventus eis erat contrarius: Et hoc propter Judam injustum factum est. Sed post Domini passionem Petrus fuit in navi, sed non legitur navis turbata, in qua fuit Petrus sine Juda.

Cain & Judas semper in Ecclesia.

Ex quibus colligitur, te, sponsam meam, turbandam fore, cum in te *Judas*, qui de semine *Cain* secundum malitiam fuit ortus, semper extiterit, usq; ad extremum illud tempus, quo se, qui te infestat, impiissimus Judas laqueo suspendat.

Puniuntur etiam *injusti propter Justum.* Ut Maria propter Mosen.

Anastasius Papa.

Puniuntur etiam quidem *graviter & subito*, propter peccati detestationem. Ut *Anastasius* Papa, qui fuit tempore *Theoderici Regis.* Eo tempore clerici multi se ab ipsius communione semoverunt, eò quod communicasset sine consilio Episcoporum vel presbyterorum & clericorum cunctæ Ecclesiæ Diacono *Photino*, qui comunicaverat *Achatio*, per Ecclesiam damnato. Et quod voluit occulte revocare Achatium, divino nutu percussus est. Nam dum ad naturæ secreta secederet, miserabiliter mortuus est, egerendo intestina. *mulctatur.*

Simoniacus est Judas.

Sic pecunia Judæ cum Juda damnata est, cui dictum est: *Pecunia tua sit tecum in perditionem:* Et bene ille *Judas* dicitur, qui per *Simoniam* Spiritum sanctum emere voluit, sicut Judas pro pecunia vendidit Christum.

Multis ergo modis peccata vindicantur, ut ex præfatis clarum est. Tu igitur, dulcissima sponsa, plerisque causis prænarratis affligeris. Nunc propter peccata principum, nunc propter delicta populi, nunc propter utriusq; fere facta, nunc justa pro injustis percuteris: Nunc propter peccati detestationem percelleris, variis tuorum pœnis subdita & consumta. Verissima res est, te non peccasse, cum sis sancta & immaculata, sed filii tui deliquerunt peccatis gravibus & enormibus: sed tu luis peccata quæ non meruisti. Et quanquam de hac re infinita conjicere possem, subticeo tamen, experientiæ tribuens hæc probanda.

Distinctio VI.

Alia & proximior causa infandarum illarum in Ecclesia turbarum & diri in Ecclesia schismatis notatur. Plebis Romanæ, Pontificis electionem sibi arrogantis, & Italum aut Romanum poscentis, tumultus & furor, ut & demagogorum fraudes ac doli, qui plebi succenturiarentur. Recensetur q, tota schismatis historia usque ad Johannem XXIII. breviter.

Alia malorum causa ante Concil. Const.

Supereſt post prædictas jam & annotatas *causas*, *aliam*, ipsi rei magis propinquam assignare. *Insanus* enim *populus versus in furiam & insaniam abutitur ratione*, atque tota humanitatis natura sejecta, *in bestialem feritatem transformatur:* Qui *nec prece nec pretio quietari* poterit, nisi vel *violentia victus*, vel voluntatis suæ *impetu nefando pacatus.*

Plebis furor.

Consilia plebis perniciosa.

Ob quem turbatus frequentissime iram meam in filios hominum disseminavi, cum, me postposito, semoto atque contemto, suum sine me *nefarium atque perniciosum consilium* complevere.

Judaici populi desiderium.

Quale priscis moliti sunt annis, cum me irrequisito & sine me, non per me, Regem potierunt, & principem eis instituì postularunt, sed non per consilium meum. Et datus est eis Rex, non, inquam, bonus, sed malus ille *Saul*, qui satis bonis initiis pessimum finem habuit, ascendens de tribus Cain, factus mihi inobediens, secutus patrem suum Cain, cum quo & in flammivoma ignis rota rotatur in æternum. *Saul rex malus.*

Ecce, sponsa charissima, hæc vox erat *perstrepentis populi*, Regem poscentis à Samuele, viro sancto & Propheta: *Constitue nobis Regem, ut judicet nos, sicut diversæ habent nationes.*

Dei de plebis voto sententia.

Locutus est autem *Samuel* omnia verba hæc in ore Domini. Et ait Dominus: *Audi vocem populi, in omnibus, quæ loquuntur tibi, non enim te abjecerunt, sed me, ne regnem super eos, juxta omnia opera sua, quæ fecerunt à die, qua eduxi eos de*

terra

terra Ægypti usque in diem hanc. Nunc ergo audi vocem eorum. Veruntamen prædic eis jus regium, qui regnaturus est super eos.

Et ait ad *populum* Samuel: *Hoc erit jus Regis, qui imperabit vobis: filios vestros tollet, & ponet in curribus suis, facietque sibi equites, & cursores quadrigarum, & constituet sibi tribunos, & centuriones, & aratores agrorum suorum, & messores segetum, & fabros armorum & curruum suorum; filias quoque vestras faciet sibi unguentarias, & focarias & panificas. Agros quoque vestros & vineas, & oliveta optima tollet & dabit servis suis: sed & segetes vestras, & vinearum reditus decimabit, ut det eunuchis & famulis suis. Servos etiam vestros & ancillas, & juvenes optimos, & asinos auferet, & ponet in opere suo. Greges quoque vestros decimabit. Vosque eritis ei servi, & clamabitis in die illa à facie Regis vestri, quem elegistis, & non exaudiet vos Dominus in die illa.*

Jus regium.

Noluit autem *populus* audire vocem Samuelis, sed dixerunt: *Nequaquam. Rex erit super nos, & erimus nos sicut alia gentes, & judicabit nos Rex noster, & egredietur ante nos, & pugnabit bella nostra pro nobis.*

Et constituit eis Samuel *Regem*, & venerunt hæc omnia super eos mala. Prædicta secundum historiam recitata sunt. Et adjicitur, quod *Saul* factus fuerit Rex eorum, de quo præfatus sum, cui cæteri Reges Israel succedentes etiam mali fuerunt.

Hæc igitur ad nostrum applicando propositum: *Dies diei eructat verbum, & nox nocti indicat scientiam.* Nimirum, non fabulam, sed rem gestam, atque verissime scriptis & literis commendatam, brevius, quo potero, edisseram. Ut pateat, quare me quodammodo subtraxerim, & tam flebile *schismatis* virus, me non impediente, in te, sponsa mea, latescat.

Populus Romanus Judaicæ plebi similis.

Nam *revera elegerunt vicarium meum, sed sine me. Factus est Petri successor, sed non secundum consilium meum.* Qui eligere debebant, *electionis jure spoliati* fuere. Et qui non debebant eligere, *electioni se intromiserunt.*

Pontifex electus invito Deo

Electores incongrui.

Summum sibi *ineptum vulgus* Pontificem acclamabat. *Constituite nobis*, inquit plebs Romana, *Romanum Pontificem, vel saltem Italicum*, qui nos regat, qui nobis de nostris præficiatur, & gentem nostram judicet, *vel timore mortis succumbetis, si non elegeritis*, quem nos acclamamus eligendum.

Plebs Romana electionem Pontificis sibi arrogat.

Et *hoc modo summus Pontifex fuit electus*, in quo istud execrabile schisma cœpit, ut immediate subjungam.

Mortuo enim felicis recordationis Domino *Gregorio XI.* vicario meo, cujus mors erat *anno* à nativitate mea *millesimo, trecentesimo, septuagesimo octavo, die 27. mensis Martii, Officiales urbis Romæ* diversa in Capitolio celebravere consilia. Inter quæ concluserunt, *ut Domini Cardinales Romanum vel saltem Italicum eligerent summum Pontificem.* Nam alias formidabant, curiam in Italia non mansuram.

Gregorio XI. defuncto.

Officialium urbis Romæ consilia.

Huic consilio interfuit BARTHOLOMÆUS, *ArchiEpiscopus Barensis*, prout proprio confessus est ore. Qui & se ante conclavis introitum Bandarensibus commendavit. Egerunt etiam iidem *officiales*, ut custodiam portarum & pontium eorum familiares clauderent, ne electores modum haberent recedendi. Pendentibus etiam diebus X. qui à morte præfati Gregorii effluxerant, prædictæ urbis *officiales*, assumto civium numero non modico, *Romanum* Pontificem, vel saltem *Italicum* postularunt: ipsos Cardinales maximis subesse damnis, & periculis irremediabilibus, proclamantes, si non facerent ea, ad quæ hortabantur. Sicque factum est, ut etiam *minas* ad domos Cardinalium intimarent, si non perficerent, quæ poscebantur.

Bartholomæi Barensis calliditas.

Officialium Romanorum desiderium.

Minæ.

Expulsis igitur *nobilibus Romanis*, per sæpe dictæ urbis officiales, ut breviter loquar, cum consensu multorum Prælatorum effectum est, ut omnia urbis capita adjunctis civibus convenirent, conclave intraturi. Qui cum compesci non poterant, introire permissi sunt, non libere, sed metu suscepti. Qui, sic, ut præfertur, intromissi, *Romanum* vel saltem *Italicum* in Papam requirebant, & nisi hoc efficerent, antequam conclavi exirent, electo-

Prælatorum Romæ ars.

Plebs irruit in conclave.

electores starent in suarum periculo personarum. Et inposterum *magnis perstrepuere vocibus*, munientes palatium viris armatis, portamque illam, quæ directe sub conclavi fuerat, ictibus & strepitibus nocte tota commoverunt, lingua sua clamantes: *Romanum volumus, aut Italicum.* Et voces easdem de mane resumserunt. *Pulsatisque* postmodum *campanis*, præ populi tumultu, rumor pejor priore increbuit, cum prædicta proclamatione: *Romanum volumus aut Italicum.*

Strepitus & clamor plebis.

Campanæ pulsatæ.

Et tunc de *cardinalibus* quidam omnium ex parte & consensu votis eorum se velle satisfacere responderunt, nominantes prædictum Dominum *BARTHOLOMÆUM Barensem Archi Episcopum.* Eundem ergo eo modo elegerunt, ut verus esset *summus Pontifex*, mortis tamen timore in eorum animis permanente.

Cardinales plebi obtemperant.

Bartholomæus Barensis fit Pontifex.

Demum *officiales cum populo* conclave confregerunt magna cum violentia. Quod cum intrarent, cardinales in capellam secretam se retraxerunt. Cujus portam securibus in partes diruperunt; Introivitque populus armatus, vocibus perstrepens, ut prius, furibundis.

Fores conclavis perfringuntur.

Quod cernens unus ex Cardinalibus, *Dominum*, inquit, *Sancti Petri elegimus, qui nobis resistit. Hunc igitur ad consentiendum inducite.* Quem accipientes bina vice sed invitum posuerunt in cathedram.

Cardinalis S. Petri respuit Pontificatum.

Hic *Cardinalis Sancti Petri* tanquam vir sanctus maledictionem pro benedictione Romanis imprecans, ipsos ad dictum *Barensem* transmisit.

Et dum illi reverentiam, tanquam summo Pontifici consuetam, facere vellent, Cardinales palatium exiverunt, domos proprias pedites intrantes. Nonnulli vero, ad castrum sancti Angeli transformatis habitibus se transtulerunt. Aliqui vero urbe Romana exiverunt.

Cardinales fugiunt.

Bartholomæus igitur *Barensis* eo, quo præfatus sum, modo electus, cardinalibus, qui se in urbe reservaverant, mittebat, ut ad ipsum pro majoris periculi evitatione properarent. Illi vero noluerunt. Sed quasi de suis requisitionibus fastiditi, ad illos miserunt, qui in suis domibus remanserant. Qui ab eo & urbis officialibus postulati jam venerant ad palatium, unam schedulam manibus eorum subscriptam ferentes, per quam sex cardinalibus tunc cum eo in palatio existentibus potestatem *ipsum inthronisandi* commiserant.

Bartholomæus Cardinales citat.

Qui *Barensis* de hoc non contentus vocavit *Episcopum Cassanensem*, in hæc verba prorumpens: *Vade ad Bandarensem, dicendo, sibi nihil esse factum. Et ut ordinet, ut hi, qui in castro sunt, etiam ad palatium veniant, pro inthronisatione celebranda.*

compellit.

Hoc ergo modo requisiti sæpius, ne majori succumberent periculo, propter bona ipsorum jam dispersa, & castri munimina nimis infirma: Nam formidabant victus paucitatem, neque locum tutum, quem accedere poterant, noverant: Venerunt ad palatium, & eundem *Barensem* more solito *inthronisarunt.*

Cardinalium metus.

Bartholomæus inthronisatur.

Quod advertentes illi qui de urbe jam recesserant, reversi sunt, timentes, si tum non venissent, potuisse Romanos suspicari, ipsos hujusmodi electionem velle impugnare, & ea de causa à Romanis forsan occidendos, & ipsorum bona hinc inde dispersum iri. Horum igitur timore ducti, seu potius seducti, Romanam urbem accessere, ipsum Dominum *Bartholomæum coronantes.* Quippe ab eo tempore eundem *coronatum, ut Romanum Pontificem* meumque vicarium in omnibus tractaverunt.

Coronatur Pontifex.

Cardinales vero *ultramontani* de postfacto ipsum sæpius requirebant, ut de tuto ac securo loco eis provideret, in quo liberum haberent eligendi locum. Quibus paulatim *Ananiam* venientibus, pro consilio, prædictus *summus Pontifex* sine alicujus Cardinalis societate venit *Tyburtinum.* Ad quem locum eos sæpius evocavit, quasi prioribus & paribus eos vellet periculis implicare, ut ipsi Cardinales affirmant. Unde ipsi sic metu concussi, & timore perterriti, ipsum sic electum, sic inthroni-

Cardinales ultramontani solliciti. Novi Pontificis astutia.

tronisatum, sicque, ut præfertur, coronatum dimiserunt.

Clemens VII eligitur in Gallia.

Et in Francia *Clementem septimum* libere & canonice in civitate Fundana elegerunt. Quo mortuo *Clemente*, successit ei *Petrus de Luna*, quem *Benedictum* appellabant, adhuc vivens. De quo in processu aliqua latiora contingentia declarabo.

Petrus de Luna.

Urbanus VI.

Bonifacius IX.

Innocentius VII.

Gregorius XII.

Præfatus igitur *Barensis*, *Urbanus Sextus* nominatus est. Quo mortuo successit ei *Bonifacius IX*, cui *Innocentius VII*, qui mortuus est *anno* à nativitate mea *millesimo quadringentesimo sexto.*

Post hunc *Gregorius XII* in summum Pontificem sublimatur, qui *Angelus Corario* dicebatur, adhuc vivus. Qui die 30. mensis prædicti in summum Pontificem fuit electus.

Concilii Pisanum.

Alexander V.

Hic in *concilio Pisano* depositus fuit, absens tamen. Et in locum ejus *ALEXANDER quintus* surrogatur, qui fuit *Petrus de Candia.*

Tres Pontifices simul.

Et tunc crevit *schisma.* Nam eo tempore *tres* gesserunt se pro summis Pontificibus: Quorum unus in *Francia*, & duo alii erant in *Italia.* Quorum quilibet summus Pontifex dici & teneri exoptabat.

Johannes XXIII.

Qui *Alexander* cum diem clausisset extremum, electus est *Balthasar Cossa*, & appellatus est *Johannes XXIII*, cujus vita superstes est usque in diem hodiernum. Et de his sic nominatis summis Pontificibus totum istud volumen tractabit in processu.

Electio Pontificis perniciosior electione Saulis.

Furor populi.

Fraudes Prælatorum.

Ex quibus omnibus nuda claret veritate, hanc summi Pontificis acclamationem multo deteriorem atque perniciosiorem extitisse postulatione Regis à populo Judaico: Non modo ex parte *populi furentis*, qui hanc electionem voce furibunda conclamabant, & strepitibus favoribusque impiissimis prosequebantur, sed etiam exparte *doli*, per majores urbis, etiam prælatos, in hac electione commissi. Qui qualem modum procedendi servaverint breviter patet ex historia jam narrata.

Unde non immerito ego, quanquam misericors, quanquam benignissimus, iram meam diffundi super totum universum permisi, ob electorum malitiam, ob venenum schismatis tam periculosi, tamque scandalosi & infandi, ob iniquitatis filios, qui me tam graviter offenderunt. Cum non solum hoc fine me effecerint, sed contra consilium meum, & eadem contra meam perpetraverint voluntatem. Verum etiam *prælati* plerique, qui favoribus & consiliis, ut præfertur, cum populo institerunt, me magis turbaverunt, qui & gravius contra me peccaverunt.

Intempestivæ electionis pœna.

Pontificis jugum.

Roma à Pontificibus pressa

Unde revera non mirandum, si *jus regium* eos etiam *ad vindictam* secutum est. Nam ut gravi eos in vindictam *jure* percellerem & *jugo*, qui hæc perpetrarunt, cum sua potestate non evaserunt impune.

Roma etenim quot & quantis subjecta fuerit traditionibus, cædibus, tribulationibus, bellisve intestinis & punicis, norunt ipsi, referant & scribant iidem. Non dico ab alienis, non extraneis principibus, sed *ab eorum summis*, quos acclamabant, *Pontificibus, qui tanquam Reges virga ipsos ferrea non tantùm regebant, sed etiam tanquam vas figuli illos confringebant.* Et ut clarius edisseram, non modo jugulabant, decapitabant, in servitutē eos redigebant, vineas & segetes eorum sibi vendicabant, filios & filias sibi servos servasq; faciebant, verum etiam totam urbem Romanam servam sibi fecerunt, & servituti *tyrannice* subjecerunt.

Bonifacii IX. bella.

Longum est singula dinumerare, imò prolixum est valde solius *Bonifacii IX. bella* perstringere, ab eo quo ventum est tempore ad *Johannem XXIII*, qui *Balthasar* est. Cujus & gesta mundum noscunt per universum. *Qui quomodo Romanam subjecerint gentem, & virga eos ferrea correxerint*, noverunt illi, qui mala passi sunt. *Dicant ergo quibus placet: Mea interest de illa silere materia*, qui ad alia scripturus properabo.

Ecce, ô sponsa dulcissima, nonne anxiari, nonne turbari, nonne ira repleri ob hæc *impia* fere *facta* debeo? Qui tam perversis, qui se immiscuerunt electioni, sive dolo, sive iniquitate seductis, & certe magnis & parvis, prælatis & subditis, quos omnes & singulos in

in præfatis novi reos, pœnam injeci. *Ut videant se sic puniri, quia suis malis meritis hæc omnia meruerunt.* Attente igitur te, ô sponsa dulcissima, advertere gestio, & te veritate adjuratam interrogo, an *tanti autores sceleris* pœnam pro injectione hujus perniciosi atque flebilis schismatis non meruerint? Non aliter te judico responsuram, nisi illos ea, quæ patiuntur, *supplicia meruisse.* Et videbis etiam *majores* suam quam meruere culpam *luituros* pœna graviori.

DISTINCTIO VII.

Distinctius recensentur publicorum malorum incrementa tempore schismatis, per longam Pontificum illorum seriem. Ambitio præsertim & Simonia illorum perstringuntur.

TU tamen misericordiæ atque clementiæ me commemoras largitorem dulcissimum. Mihi enim proprium est miserere semper, & parcere. Unde & devotissime flagitas, te, dudum ab amicis desolatam, & ab æmulis afflictam, liberari. Audio certe, neque te, quæ super me radicata es, firmissimam petram, deserere potero.

Pœna gravis. Aliud est enim percuti, & *sine relaxatione* puniri. Quo nimirum modo *Synagogam* verberavi percussione satis crudeli. De qua *Jeremias Propheta* ait ita: *Plaga inimici percussi te, castigatione crudeli.* Et iterum *Propheta* hanc percussionem vocat *insanabilem.* Ait enim: *Quid clamas super contritione tua? Insanabilis est dolor tuus.*

Sic percussi *Pharaonem* superbissimum Regem, quem postremo per famulum meum Moysen in mari rubro cum curribus & equitibus submersi. Sic *Herodem*, sic *Antiochum*, cæterosque Cain filios induratos flagellavi.

Pœna lenis. Aliud est puniri, *ut quis corrigatur*, & se peccasse cognoscat. Ita *David*, & *Manasses*, & *Maria Magdalena*, & plerique viri atque fœminæ peccaverunt, qui suam confitentes culpam misericordiam sunt consecuti. Ita etiam quondam plagis punivi *genus Hebraum*, nunc strage, nunc oppressione, nunc servitute, nunc eremi detentione annis pluribus. Nec tamen ipsum deserui desolatum.

Pœnarum divinarum finis. Verbero igitur, ut emendem delictum: Castigo peccantem, ut hominem salvem: Flagello delinquentem, ut sanem vulnera languentis. Tempus medicinæ prolongo, qui *tarde ad iram* provocor, ut gravius percutiam. Nam, ut ait *Ovidius*, quanquam

Quanto quis major, tanto placabilis iræ,
Et faciles motus mens generosa capit:

Tamen, ut ait *Valerius: Lento gradu ad vindictam sui divina procedit ira, sed tarditatem sui gravitate compensat.*

Neque nunc festino, non accelero remedium adhibere, propter ipsius *criminis* inse, & delinquentium *quantitatem.* *Quadraginta* enim fere *annis* offensus fui per generationem istam pessimam, & noverunt, se gravissime peccasse. Sed diligentiam, quam debebant, non adhibuerunt pro *schismatis* pulsione. Et ideo increverunt super eos mala. Unde ingravata est contra ipsos ira mea tanto jam, ut præfatus sum, tempore.

Auxilii dilatio. *Disfidia longa.* *Pauci illa volunt componere.*

Hinc, nimirum, ut illi, qui hujus *schismatis* sunt *autores* & *fautores*, culpam tam enormem suam considerent, & peccatum suum cognoscant, horumque malorum omnium & singulorum cernant gravitatem, nec potui, nec volui præstare remedium, *donec mitteretur, qui mittendus fuerat, & veniret qui venturus erat, qui huic nefando finem imponeret schismati*, REX *ille* SERENISSIMUS, de quo in sequentibus mentio fiet specialis. Scriptum namque est: *Juxta quantitatem delicti erit plagarum modus.*

Sigismundi auxilium.

Cæterum expecto & respecto. Moramque facit, *ne subito miserim, qui mittendus erat*, ut in se puniantur, qui *malum* suis *exemplum subditis* præbuerunt: Et revera *subditi*, ut *rebelles*, atque *pertinaces*, conspectent, se ipsos in *malis*, quos elegere, *prælatis* manifeste publiceque castigari. Unde ait Scriptura: *Qui regnare facit hominem hypocritam, propter populi perversitatem.*

Disfidiorum diuturnitas magnatum & subditorum pernicies ac pœna.

Puniuntur igitur *prælati*, *qui summa ambitione ad papatum aspiraverunt*, nec propter sanctam pacem Ecclesiæ dandam

Prælati ambitiosi.

dam *resignare* voluerunt, sed multo magis ad *schismatis* robur nutriendum quicquid facere valuerunt, effecerunt, ut inferius luce clarius ostendetur.

Non loquor de parvis aut mediocribus, sed de *maximis* & *sublimioribus*, qui tibi, ô sponsa, pacem obligarentur elargiri, & semper in oppositum laborarunt in affectu. Hi igitur, qui æmulatores extitere priorum malorum, & hujus horrendæ voraginis executores, nonne merito sunt puniendi? Nonne corrigendi? Nonne merita vindicta percellendi? Revera punientur & *maximi*, ut parvis detur exemplum majores non æmulandi. Luent illi, qui se non luituros sua putant scelera. Revelabitur in futurum, nunc occultum. In luce clarebunt omnia. Nam

Prælatorum pœna est plebis terror.

Sub nive quod tegitur, dum nix perit omne videtur.

Et tu proponis ulterius, me ulciscì nimis vindicative. Ad id per præcedentia satis esse responsum, arbitror. Sed tamen adhuc ad illud tibi censeo respondendum. Omnis, inquam, *pœna*, cum sit justa, & à me vel ab homine inflicta, *bona* reputatur, in peccati vindictam. Purgat enim *pœna temporaria*, quam merito *purgatoriam* nominamus, illa demta, quæ æterna esse comprobatur. Neque tantum facinus, in meam conspiratum injuriam, atque religionem tuam, ferre debebam impune, ne cæteri religionis tuæ adversarii paria aut majora facere conarentur, & omnes eodem gladio ferirentur, qui ejusdem culpæ conscii sunt.

Pœna temporalis purgatoria.

Amplius, *quid plangis peccati pœnam? Peccatum ipsum plangere est necesse.* Pœnam infligi gaudiosum. Tui meruerunt propter malum culpæ malum pœnæ sustinere. Æquum enim est & justum, ut, quia contra te atque me deliquerunt, pœnam, quam meruêre, sufferant. Nam & *Maria* Moysi soror, quæ transito mari rubro prima divinum carmen canere meruit, postea, quando peccavit contra fratrem suum Moysen, & quod mulierem duxerat Æthiopissam eum objurgavit, vel, si quæ alia fuit causa, leprâ maculata est, ut culpam pœna detergeret, & se ipsam recognoscens humiliaretur, pœniteret & resipisceret & exaudiretur, in statum pristinum revocata. Quod si hoc justo factum est judicio, propter unius fœminæ scissuram contra fratrem unicum: Nonne ergo iram meam meruerunt, qui corpus à capite, quantum in eis est, diviserunt, & te monstruosam effecerunt?

Peccatum deflendum, non pœna.

Sed forsan tu respondebis: Te non negaturam, reprobos puniendos, & illorum personas justo plectendas judicio. Sed quia tu, ô sponsa, hæc pateris, innocens, velles à *schismatis pernicie liberari.* Et responsio in promptu est, cum & ad ista superius responderim luculenter: Quod *etiam innocentia pro impietate percellitur.*

Et innocentia pro impietate plectitur.

Sed revera *singula hæc mala fiunt propter majores Ecclesiæ*, propter quorum *ambitionem* peccatum schismatis pœna factum est, & causa peccati. Unde ego permisi, ut propter *prælatorum* tuorum *peccata*, qui me contemserunt, *ambitione victi*, gravia crimina gravia secuta sint facinora.

Præfecti Ecclesiæ ambitiosi.

Nam omne peccatum, quod primo omittitur, peccatum est. Sed si cito non tegitur, justo Dei judicio obligatum, hominis mentem & in peccatum aliud cadere permittit: Ut, quod primo non studuit emendare, incipiat peccato adaugere peccatum in vindictâ.

Peccatũ morâ fit gravius.

Quia igitur *præsens flebile schisma* in principio non abolebatur, *peccatum* simul est, *& causa & pœna peccati*, quod inde ortum est. Ut excrescente cœcitate malitiæ, incrementa vitiorum facta sint supplicia peccatorum. Merito ergo, & ex justitia factum est, ut, quod repagula in initio posita non fuerunt, mala plura sint subsecuta. Unde Moyses: *Nondum*, inquit, *completa sunt peccata Amoræorum.* Et spiritus Sanctus per os David: *Appone iniquitatem super iniquitatem.* Et Johannes ait: *Qui nocet, noceat adhuc, & qui in sordibus est, sordescat adhuc.* Hinc etiam scriptum est: *Secundum duritiem autem tuam, & cor impœnitens thesaurisas tibiiram Dei.*

Peccatũ aliquando & causa & pœna peccati.

Videamus ergo brevissime, & intente speculemur, quomodo *præsens schisma* sit *peccatum.* Sed hoc quidem

clarum est. Sed quomodo *causa & pœna peccati?* Similiter ista ex præcedentibus patent. In principio, quo *Urbanus VI. Papa* creatus est, *incepit* ipsum *schisma.* Quo crescente crevelunt *simonia, avaritia, ambitio,* & cætera, ut tu nosti, ô sponsa dulcissima.

Schismatis Papalis initiũ et fructus.

Minus scelerata erat *ætas*, quæ duravit *ab Urbano usque ad Bonifacium. Mala* tamen erat. Quia & ille *non bonus* erat: Ut infra clarius apparebit.

Urbanus inurbanus.

Secunda ætas istius schismatis cœpit *sub Bonifacio.* Sed illa *pejor*, pravior, & nimis scelerata. Nam tunc, illius ætate, qua regnabat, floruit *avaritia* succrevit *Simonia*, & cætera mala, imo pessima. Sub eo mala initium fortitudinis suæ acceperunt.

Bonifacio non bono. Simonia incrementum.

Et post *in tertia ætate* invaluerunt ista mala, & quasi roborata audaciam assumserunt, & quæ *prius timore* facta fuerunt, *tunc deposita verecundia* non reputabantur peccata. Et *sub Innocentio* ista suam fixère radicem.

Innocentius haud innocens.

Quarta ætas cœpit *sub Gregorio.* Qui, quanquam *bonus* esset *homo*, mala tamen ante radicata flores produxerunt, & incepit increscere schisma. Quia in *Concilio Pisano* ipse depositus fuit, & *Alexander* surrogatus. Et factum est *schisma duplex* sub Romani Pontificis obedientia. Unde major error, major infamia, & major rumor accreverunt.

Gregorio erroris fomes.

Et *sub illis duobus* erat *ætas quinta*, sed pejor, imò crudelior. Quia revera bellum intestinum, quod Punico nocentius, esse consuevit.

Demum mortuo *Alexandro* cœpit *ætas sexta sub Johanne*, quæ *omnibus aliis pejor* facta est. Tunc flores produxerunt omnis iniquitatis, & malitiæ fructum. Ut per rei patet evidentiam, & tu optime nosti.

Johannes nefandus.

Ex quibus patet, quomodo in pœnam peccati peccatum est causa peccati: Et quia *schisma in principio non est abolitum*, ideo hæc *mala omnia facta sunt præcedentium supplicia malorum*, & ex schismate hæc mala tanquam ex causa procreverunt.

Emendationis dilatio damnosa.

Non ergo schisma tolli poterit, donec impii corrigantur, qui illius causa sunt & extiterunt, & à statu suo vel coacti vel consentientes *deponantur*, aut per ipsorum *resignationem* voluntariam, aut *depositionem* eis etiam displicentem, ut episcopatum eorum alter accipiat, illis pro suis criminibus manifeste punitis, qui te sanctam & immaculatam publice scandalisaverunt, & infamia deformarunt.

Correctione opus. Deponendi autoritas malorum. Resignatio.

Nulla enim confert *justitia, ut obstinatis detur misericordia*, quam non merentur, & culpa illis remittatur, qui resipiscere aut pœnitere dedignantur. Sed revera remota causa removebitur & effectus.

Justitiæ obstinatorum non miseretur.

DISTINCTIO VIII.

***Publicam morum emendationem viam esse ad unionem, monetur. Premittitur illa ex* IMPERATORE SIGISMUNDO.** *Quadraginta annorum corruptio publica multis & appositis pingitur figuris. Meliorum ex Sigismundo fatorum auguria repetuntur.*

NOli ergo exasperari, o dulcissima sponsa, quæ me autumas ea percutere de causa, ut flagellis continue atque assidue verberare velim: Quæ magnis me pulsas clamoribus, ut misereri non dedigner eorum, qui contra me tam graviter deliquerunt, & justitias meas profanarunt. Polluerunt templum sanctum meum, ponentes te sanctam & immaculatam in pomorum custodiam. *Non* est, volo quod advertas, *misericordia insigne, indulgere peccantibus*, ut iniquitatem faciant: *Neque impii miserendum est, ut injustitiam facere discat.* Quinimo & *in hac parte misericordiæ dignitas est, tollere misericordiam* & auferre. Solum converti volentibus misericordia impertienda est, qui se peccasse pœnituerint, & de cætero peccare noluerint. Nec tamen impune transire debebunt, ne justitiæ derogetur.

Misericordia non est, indulgere peccantibus.

Quamdiu igitur *Prælati*, mundi hujus sum-

Prælatorum

tyrannis. summi rectores & tenebrarum harum regimen, quod tyrannice possident, observaverint, non est porta ad miserendum reserata. Qui *sola ducti ambitione se Prælatos ostendunt:* Ut *præsint non prosint:* Ut *marsupia impleant, animarum spreta salute: Ut vivant ut volunt, non ut debent:* Ut *libita* prosequantur, *non licita:* Omnibus scilicet inferioribus scandalum, & specula malorum, & totius Christianæ religionis macula existentes. Quibus aut *resignantibus* aut *depositis* rectum patebit iter ad tuam, o sponsa, *unionem* celebrandam.

Prælatorum studium.

Resignatio corũ. Depositio.

Sed, quod tu ipsa pro te, atque tua gente deprecari non desistis, quam misericordiam meam implorare proclamas, quæ mihi tibique fidelis inventa est, & nisibus totis ad nostram anhelat pacem: Te exaudiam una cum populo tuo meoque, *missurus tibi PRINCIPEM virum bonum, quem Inveni secundum cor meum*, cum cæteris multis, qui *pacem* tibi dabunt *exoptatam.* Nam quanquam filii tui dereliquerint legem meam, & justitias meas profanaverint, & mandata mea non custodierint: Misericordiam tamen meam non dispergam ab *EO, quem tibi mittam*, propter sanctam religionem tuam. Et revera, quæ de labiis meis procedunt, non faciam irrita. Videbis enim, & mirabitur & dilatabit se cor tuum, quando conversa fuerit ad te multitudo fidelium tuorum, & gentis tuæ fortitudo venerit tibi, qui omnes te *ad unitatem* priscis radicatam temporibus revocabunt.

Sigismundi Imper. auxilium

Et ut clarius intelligas, attentius solito paulisper advertas quæso. *Quadraginta annis* irritatus sum ab istis, qui se errasse noverunt. Sed non emendarunt, quod male gesserunt. Sed necesse est, ut finem accipiat prævaricatio. Quod non erit desolatio perpetua, sed præcise temporalis. Nam sicuti post plagam, qua percussi Hebræos, cessavit ira mea: Ita *post pœnam* & vindictam *placabilis ero* super iniquitate gentis tuæ.

Dies XL. Ezechielis. Et ecce hi *anni XL* dies illi sunt XL, de quibus *Ezechielis IV: Dormies super latus dexterum, & assumes iniquitatem domus Juda XL diebus.* Diem pro anno, diem, inquam, pro anno dedi tibi. Consumetur igitur iniquitas filiorum tuorum *XL annis*, & tunc finem accipiet peccatum.

Hi sunt anni iræ Dei, in quibus peccatoribus vindictam meam exhibui, de quibus *Numer. XXXII.* dicitur: *Iratus Dominus adversum Israel circumduxit eum per desertum XL annis, donec consumeretur universa generatio, quæ fecerat malum, in conspectu Domini.* Isti sunt anni vindicativi, in quibus ultio mea manifesta claret propter iniquitatem filiorum tuorum. De his *Numer. XIV: Filii vestri vagi erunt in deserto annis XL, & portabunt fornicationem vestram, & scietis ultionem meam.* Vagi fuere filii hominum annis istis XL. boni cum malis, & quasi super terram profugi cum contentione magna, & receperunt iniquitatem præcedentium, qui ab hac vita decesserant. Fuerunt ergo vagi in verbis, vagi in moribus, isti *Romani*, illi *Francigenæ*, alii *maritimi.* Sed nunc in anno XL complebitur ultio mea, ut quilibet ad caulam veram & unicam revertatur.

Annis XL Israëlitarum in deserto.

Hi etiam nimirum sunt *dies illi XL*, in quibus super terram *pluit XL diebus*, ut punirem peccata hominum, parvulorum cum parentum peccatis. Et consumetur peccatum diebus XL. diem pro anno computando.

Dies XL. pluvia.

Hi etiam anni possunt designari per *horas XL, quibus mortuus* fui. Nam revera *istis annis XL* quasi dormiens fui & soporatus. Sed *horâ XLI* quasi leo surrexi de sepulchro: Et nunc *in fine XL* annorum quasi ursa saliens, & leo fortissimus vigilabo, & exurgere te faciam, O sponsa dulcissima, ut de *uno capite* tibi provideam, cæteris & punitis & repulsis. Consumetur igitur tota malitia in *his annis XL*, & finem capiet prævaricatio & iniquitas universa.

Horâ XL mortis Christi.

Quippe isti *anni XL* includuntur *sex tribulationibus*, de quibus sanctus *Job* prophetavit, futuram tuam perspiciens tribulationem, & ejusdem post certa tempora absolutionem. Ait enim ad te clamans de me: *In sex tribulationibus liberabit te, & in septima non tanget te malum*

Sex tribulationes.

malum. In fame eruet te de morte, & in bello de manu gladii, a flagello linguæ absconderis, & bestiam terræ non formidabis, & bestiæ terræ pacificæ erunt tibi, & visitans spem tuam non peccabis, & scies, quam multiplex erit semen tuum, & progenies tua sicut herba terræ. Nonne etiam & tu ipsa ad quendam amicum tuum prorupisti in hæc verba: *Ipse liberabit me de laqueo venantium, & à verbo aspero.* Post digna populi tui flagella te ipsam vir sacro imbutus spiritu consolatur, ne vesaniam aut desperationis laqueum cogaris incidere, cum tu timida doloris tui finem æstimaveris te non habituram.

Finis miseriarum.

Non enim, ut præfatus sum, erit desolatio ista perpetua, sed temporaria, non crudelis, sed punitiva, non horrenda, sed emendativa, non destructiva, sed futuræ seditionis præservativa. Hinc est, quod edoctus spiritu Prophetico ait ad te, dulcissima sponsa: *In sex tribulationibus liberabit te.* Sed quam Te? Te sponsam liberabit dilectam suam sponsus ille civis dulcissimus, candidus & rubicundus, & ex millibus electus. Ille, inquam, in sex tribulationibus liberabit te.

Ponitur hic numerus & finitus, cum talis omnis sit numerus, ut possit numerari. Adjicitur etiam tribulationis universitas, totiusque doloris tui congeries, quæ *numero* significatur *senario.* *Sex* enim numerus perfectus est, post quem non erit dolor amplius aut tristitia, neque tribulatio, neque luctus, quæ prima abierunt, & ideo in *sex tribulationibus*, quas supra *sex* commemoravi *ætates*, castigaberis, flagellaberis, corripieris, & vulneraberis, & in illis peccatum tuum delebitur, amputabitur & rescindetur. Noli igitur, dulcissima sponsa, anxiari in spiritu tuo, nec turbetur, neque formidet cor tuum.

Numerus senarius perfectus.

Sex dies creationis.

In *sex diebus* patrabam mundi opus omne, cœlum & terram, flumina, maria, volucres, pisces, hominemque, & cætera, quæ formanda fuerant, contexui cum ornatibus eorum, & cuncta perfecte condidi & distinxi. *Die* verò *septimo* requievi ab omni opere, quod perfeci. Sic & tu in *sex tribulationibus* liberaberis, ut tribulationum tuarum numerus in *senario* perficiatur, & in *septenario* requiescas tota pulchra & formosa.

Septimus quietis.

In *columna* præcedam te, & stabis firmata, super columnam firmiter radicatam. Nam sapientia ædificavit sibi domum, & excidit *columnas VII.* Istæ verò columnæ tuæ, ô sponsa, confirmatæ sunt. Unde per os David loquitur Spiritus Sanctus: *Ego confirmavi columnas ejus.* Sed quomodo columnæ istæ dicerentur excisæ & confirmatæ, nisi essent nobiles, insignes & fortes? Nobiles sunt, quia aureæ, insignes quod argenteæ, & fortes, quod ferreæ atque marmoreæ. Et tu eris, ô sponsa, ferrea. Unde Propheta Jeremias: *Dedi te in columnam ferream.* Nam sicut ferrum cætera metalla domat, sic & tu omnia mundi regna subjugabis. Tu es enim columna & fundamentum veritatis, secundum Apostolum ad Timotheum. Et qui tuus erit provisor, *rectorque religionis sanctæ, columna* erit firmissima ex auro fulvo, cujus bases erunt argenteæ, & erit *columna* marmorea stans firmissime, neque ad sinistram neque ad dextram declinans. Unde Johannes in Apocalypsi: *Qui vicerit, faciam illum columnam in templo Dei mei. Quod si non vicerit, non erit columna.*

Columnæ, Ecclesiæ præsides.

Columna igitur erit in templo meo *futurus Pontifex*, qui triumphum in Ecclesia militante reportabit, victis hostibus religionis Christianæ, *columna* inquam aurea, *columna* argentea, *columna* ferrea, & *columna* marmorea. Talis eligetur *summus sacerdos*, qui non alia, quam talis *columna* statuetur.

Alludit scite ad Oddonem de Columna, Cardinalem in Constantiensi Concilio electum Pontificem.

Hic vero *re & nomine COLUMNA* erit, quem eligent summi Pontificis electores. Unde *Johannes in Apocalypsi* quasi illum digito monstrans ait: *Ponam te columnam in templo Dei mei.* Prophetia ista fallere non potest, cum Spiritus Sanctus ipsam sit elocutus. Tu ergo *COLUMNA, quicunque ille fueris*, in templo Dei *columna* firmaberis, ut pacem Ecclesiæ largiaris, schismatis veneno plenius extirpato.

Et sic in *sex tribulationibus* liberaberis,

ris, quia in *sex Pontificibus* vicariis meis finem accipiet prævaricatio, & peccati tui pœna finietur.

Dies septimus, quietis.

Sex enim *diebus*, ut scriptum est in *Exod. Operaberis, & in septimo ab omni cessabis opere.*

Annus septimus, libertatis.

Servus etiam emtitius *sex annis serviet* tibi, ut ibi dicit Scriptura, sed in *anno septimo* liber erit.

Ecce, *sex diebus est operandum*, & *septimo cessandum. Sex annis* est *serviendum*, & *in septimo* erit *libertas.* Sic ergo in sex tribulationibus liberabitur Ecclesia. Quia consumetur peccatum *sex ætatibus*, quas supra memoravi, quæ *sub sex Pontificibus* contigerunt. *Prima*, ut præfatus sum, erat *sub Urbano VI*, *secunda sub Bonifacio*, *tertia sub Innocentio*, *quarta sub Gregorio*, *quinta sub Alexandro*, *sexta sub Johanne.* In & sub quo hoc damnosum atque execrabile schisma finem habebit. Et *in septima* non continget te malum.

Ætates sex dissidii ante Concilii Const.

Dissensionis publicæ finis in Concilio Const.

Nimirum usque in finem mundi tribulationes patieris, quæ militas & pugnas: Sed non tanget te amplius *schismatis tam horribilis* atque scandalosi malum aut pernicies, quæ draconis versutias summa cum prudentia eradicabis.

Persecutiones pristinæ.

Ante tempora multa crudelis sæviebat *leo per persecutiones* manifestas aliarum gentium & infidelium populorum. Sed nunc victa leonis feritate, pugnat insidians *draco per hæreses & inventiones dissensionis in Ecclesia.* Sed quomodo leo rugiens superatus est, superabitur & draco dolosus.

Dissensiones novæ.

Subdit autem vir sanctus: *In fame*, inquit, *eruet te de morte, & in bello de manu gladii.* Sic igitur te redimam, ne morti succumbas, & ne submergaris, summa te diligentia custodio. Fuisti hinc usque *sicuti Jonas in ventre ceti.* Sed evomeris, antequam magnum emerserit ævum. Te ergo, ne occidaris, salvabo. Ne in bello, quo contra æmulos tuos dimicas, eorum interimaris gladio, meus te salvabit & defendet mucro. Semimortua recubas, sed totam te suscitabo vivam. Panis sancti esurie anxiaris, sed te ego ipse, ut refocilleris, pascam vitali cibo. Nonne *Eliæ*

Imagines Ecclesiæ servatæ.

Jonas.

Elias.

per me pane pastus est, qui se emori appetebat & optabat: Et te, quæ vivere gestis, non educabo? Absit. Nam & *Moysen* servum meum XL. diebus & noctibus sine corporali cibo potuque pavi, cœlesti eundem nutriens manna. Quomodo ergo te fame perire permittam? *Populumq;* cervicis durissimæ quam mirabiliter ipse paverim atque potaverim, ipsa non ignoras. Qui etiam me toties tamque graviter exacerbavit, ut etiam per eos cœlesti sumto edulio ira mea in ipsos descenderit atque desævierit. Quomodo ergo te, mihi amantissimam, dulcissimam atque gratissimam sponsam & amicam, derelinquam, te dimittam, tui obliviscar?

Moses.

Populus Judaicus in deserto

Est, putas, possibile, ut dulcissimi partus sui mater oblivisci possit, quem tenerrime dilexerit, attrectaverit dulciter, atque dulcissimo complexata fuerit osculo, quem nec quidem uno momento absentem à sinu suo poterit sustinere? Sic & tui, ego tuus, cui tanquam fidelissimo dulcissimoque inniteris sponso tuo, obliviscì non valebo. Oblivioni quod tu me dare non deseris, te in præcordiorum intuitu meorum non proposuero in factis singulis & faciendis? Panem cœli, panemque Angelorum manducavit homo, & te pane cœlestis lætitiæ angelicique tripudii nonne satiabo? Ob cujus intimam mellifluamque dulcedinem & dilectionem nimiam, ut te esurientem saturarem, stelleo descendens e cœlo terrena petivi, & te famelicam Lucifero eripui, qui te in sua captam potentia inanem absque nutrimento deliquit. Absit à me, absit omnino. Absint & à te cogitationum hujuscemodi emolimenta, cum talia fingere etiam nefas reputem & ingratitudinis vitium, o dulcissima sponsa. In hac igitur exitiosa *fame* tua te à morte liberabo.

Et non modo ne defungaris esurie, auxilium compræstabo, sed etiam, uti præclarissimus vir ille ac sanctissimus Job ajebat: *Etiam in bello, de manu gladii eripiam te.* O quoties pro Hebræorum gente profana pugnavi, vincens atque triumphans, nunc in ignis, tunc in

Ecclesia bellis non extinguenda.

in nubis eos columna præcedens: Aliquando submersione necans eorum adversarios. Ut in Pharaonis plaga, quem strage numerosa atque terribili in mari rubro submersi. Interdum victoriâ per gladii scindentem aciem æmulos eorum cædens, mortiferæ subjeci pœnæ. Et tibi, quam præ synagoga elegi, auxilium putas impendere nolle? Infirmam opinaris, quam ad te gero, amicitiam? Sed eandem ut scias firmissimam, nosse te velim: *In necessitatis articulo amicitiæ firmitas patet.* Hanc, si placet, intueri te volo, & ab his recedes sermonibus, quos huc usque lacrymabiliter te panxisse novi. Te ergo de morte liberabo, & *in bello* pro te sic pugnabo, ut de tuis hostibus triumphes coronata.

Detractores in Ecclesia.

Hinc, ut vir idem sanctus effatus est, *à flagello linguæ absconderis.* Quia exprobrationes detrahentium atque obloquentium tibi obmutescere faciam, & convitia contumeliasque, quas evomuerunt pharetra dirissima, in eos, qui emiserunt, resilient, & verecundiam propriis sauciati sagittis patientur. Nec habebunt ultra contra te occasionem ullam, ut jacula venenatæ ejiciant linguæ, qui, etiamsi verba malitiæ proloqui vellent, subticere compellentur.

Hæretici.

Sequitur etiam: *Bestiam terræ non formidabis*, hoc est, *hæreticos*, qui tibi insidiati sunt, qui terram comedunt, terrena sapientes, te timebunt, & tu non formidabis eos. Per te namque in terræ pulverem justitiâ damnati convertentur. Insuper & tu ejicies eos à sede sancta tua, quod indigni sunt, ut in domo tua habitent, quos error & perfidia circumvallant.

Nec non & *bestiæ terræ erunt pacificæ tibi. Tyranni* nimirum bestiæ terræ sunt, qui bonos opprimunt, vasa facti iniquitatis. Hi erunt tibi pacifici, & pacis tuæ æmulatores, conversi de moribus malis ad tuam sanctitatem, cujus & erunt ignei defensores. Tunc namque visitans speciem tuam non peccabis. Pulchra enim eris in charitate filiorum tuorum, quæ tunc novo germine accrescet, & accendetur veluti clibanus ignis ardentis amor tuus, & universi te diligent & contra adversarios tuos defensabunt. *Tyranni.*

Erunt tunc filii tui pleni charitate, & *multiplicabitur semen tuum:* semen inquam Abel justi tunc adolebit, & erit pax super orbem universum, & subjicientur tibi Turci & Saraceni, & qui filii Cain fuerint, debellabuntur, & decident ore gladii.

Splendidum augurium de felicibus fatis Sigismundi Imper.

Capiet tibi filius tuus REX SIGISMUNDUS, *advocatus tuus* universalis, civitatem sanctam Hierosolymam, & multiplicabitur semen tuum nimis. Miraberis, & dilatabitur cor tuum, quando conversa fuerit ad te multitudo gentium. Erit progenies tua sicut herba terræ fructifera, & sicuti pratum floribus asperſum. Eris corona triumphalis, mortuos suscitans, surdos restaurans, leprosos mundans. Et tunc innumeras mihi sponso tuo grates reddes dulcissimo, & erit pax super omnia regna tua, & multiplicabitur imperium tuum in pace sempiterna.

Per hæc, quæ præfatus sum, ad omnia & singula per te mihi proposita æstimo me sufficienter respondisse. Si quid vero occurrerit tibi de cætero proponendum, in futurum librum reservato.